PRIODIVERSITY LIFE

LIFE22-IPN-FI-Priodiversity LIFE

The first policy briefs in Priodiversity LIFE: influencing regional decision-makers and briefing about Regional Biodiversity Action Plans

Deliverable No 89, D9.5

31.3.2026

Co-funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or CINEA. Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them.

PRIODIVERSITY

NATURA 2000

Co-funded by the European Union

Abstract: The first policy briefs in Priodiversity LIFE: influencing regional decision-makers and briefing about Regional Biodiversity Action Plans

The first policy briefs made in Priodiversity LIFE focus on influencing regional decision-makers. As they decide about the funding of different projects in their own region, we want to reassure them the importance of biodiversity funding. Regional funding will support the cornerstone of Priodiversity LIFE, the Regional Biodiversity Action Plans, as the new Nature Conservation Law requires regions to carry them out.

We created a visual info website on Prezi, a graphic presentation platform that enabled us to summarise the crucial info and our message in a simple, yet interesting and visually attractive style. The presentation is meant for the use of anyone working in Priodiversity LIFE meeting or contacting regional decision-makers, and can be updated when needed. The Prezi presentation can be found online here:

https://prezi.com/view/LpH1ZKfcaieDl1bCbDDk/?referral_token=2P9FEBlnB3FN

Titled "Maakuntapäättäjä: sijoita Suomen luontoon! = Regional decision-maker: invest on Finnish nature!", the presentation focuses on pointing out and reasoning the importance of biodiversity on different aspects. We present a compact overview of nature loss in Finland with actual numbers of how much funding is needed to halt it, and what funding sources there are.

We highlight 3 key solutions to gather funding: 1) carrying out the Regional Biodiversity Action Plans, 2) the funding for nature-positive projects that produce many benefits, and 3) designating funding for nature among regional funding programs. We also list the benefits for employment, health and wellbeing of investing in nature, reminding that we are all dependant on nature, considering both economy and employment, as well as safety, health and well-being.

We also emphasize the Regional Biodiversity Action Plans and explain the concept of restoration and nature management, for the ReBAPs are being created in different regions in the current years. Weaving the regional funding together with the execution of Regional Biodiversity Action Plans would comprehensively benefit different goals and actors, as ReBAPs work as tools of effective targeting: they offer a long-term strategic, planned and effective framework for a certain region's nature work, while retaining the voluntary aspect of different actions.

At the end of the presentation, there is key information about Priodiversity LIFE and contact info: the project is here to help regional decision-makers, as the project can offer knowledge and information.

In early 2025, Economic Development Centre also finished a brief info package about Regional Biodiversity Action Plans. The document explains the possibilities of ReBAPs for landowners, municipalities, enterprises and local residents. When restoration and management as well as voluntary nature conservation are targeted on specific areas, the impact of invested fundings is improved. The info package also points out that restoration and nature management produce new earning possibilities for the region. Regional synergies, most concretely with shared contracts, will decrease the costs of nature work.

Appendix: Info package about the Regional Biodiversity Action Plans made by Economic Development Centre (in Finnish).

PRIODIVERSITY NATURA 2000 Co-funded by the European Union

Maakunnalliset LUMO-ohjelmat ja niissä tunnistettavat monimuotoisuuskeskittymät

- Priodiversity LIFE –hankkeen tietopaketti toimijoille

1. Mikä on maakunnallinen LUMO-ohjelma?

Maakunnallinen LUMO-ohjelma on uusi työkalu luontokadon torjumiseen ja luonnon monimuotoisuuden vahvistamiseen maakunnassa. LUMO-ohjelman tavoitteena on luonnon monimuotoisuuden heikkenemisen pysäyttäminen ja kehityssuunnan kääntäminen positiiviseksi maakunnan tasolla. Tavoite on mahdollista saavuttaa ainoastaan alueellisen yhteistyön voimin. LUMO-ohjelmalla halutaan kasvattaa maakunnan asukkaiden ymmärrystä ja arvostusta oman maakunnan luonnon monimuotoisuutta kohtaan sekä saada toimijoita innostettua mukaan luonnon monimuotoisuuden edistämistyöhön. Ensimmäisenä Priodiversity LIFE -hankkeen LUMO-ohjelmatyössä tunnistetaan maakunnan monimuotoisuuskeskittymiä, joilla luonnon monimuotoisuuden edistämistoimenpiteet aloitetaan hankkeen aikana. Toimien toteutus on maanomistajille vapaaehtoista.

ELY-keskukset (vuodesta 2026 alkaen Elinvoimakeskukset) laativat maakunnalliset LUMO-ohjelmat luonnonsuojelulain 13§:n mukaisesti alueilleen. LUMO-ohjelmat laaditaan yhdessä keskeisten sidosryhmien kanssa, perustuen parhaaseen saatavilla olevaan luontotietoon. LUMO-ohjelmat eivät ole oikeusvaikutteisia.

Vuonna 2024 alkanut Priodiversity LIFE -hanke mahdollistaa LUMO-ohjelman laadinnan kahdeksaan maakuntaan: Etelä-Karjala, Kymenlaakso, Pohjois-Pohjanmaa, Pohjois-Savo, Satakunta, Varsinais-Suomi, Pirkanmaa ja Lappi. Lappi osallistuu hankkeeseen vuodesta 2026 alkaen, ja Pirkanmaa päivittää vuonna 2021 valmistuneen Pirkanmaan LUMO-ohjelman. LUMO-ohjelmia laaditaan sekä Priodiversity LIFE –hankkeessa että muulla rahoituksella, maakunnalliset erityispiirteet huomioiden.

Priodiversity LIFE –hankkeessa laadittavat LUMO-ohjelmat kokoavat yhteen tietoa maakuntien arvokkaasta luonnosta. LUMO-ohjelmissa kuvataan maakuntien luonnon tilaa sekä luonnon monimuotoisuusverkostojen nykytilaa. Ohjelmissa määritellään yhdessä sidosryhmien kanssa toimia, joiden avulla luontokatoa pystytään torjumaan ja luonnon monimuotoisuusverkostoja vahvistamaan. Nämä toimenpiteet käsittävät etenkin ennallistamis- ja hoitotoimia, sekä suosituksia ja ohjeita monimuotoisuusverkostojen turvaamiseksi ja kehittämiseksi.

Verkostojen kuvaaminen aloitetaan tunnistamalla maakuntien merkittävimmät monimuotoisuuskeskittymät. Priodiversity LIFE -hankkeen luonnonhoito- ja ennallistamistoimenpiteet keskittyvät monimuotoisuuskeskittymille sekä niiden välisille yhteyksille.

Priodiversity LIFE -hankkeessa laadittavat LUMO-ohjelmat tehdään kaksivaiheisesti:

1) Luonnosversiot valmistuvat vuoden 2025 loppuun mennessä. Niiden koostamisessa hyödynnetään olemassa olevaa luontotyyppi- ja lajiaineistoa. Luonnosversioissa mm. tunnistetaan maakuntien arvokkaimmat monimuotoisuuden keskittymät.

Luonnosversion avulla hankkeen ennallistamis- ja hoitotöissä päästään nopeasti alkuun.

2) Lopulliset hankkeessa tuotettavat LUMO-ohjelmat valmistuvat vuonna 2027, paitsi Lapin alueella vuonna 2028. LUMO-ohjelmien sisältö laajenee, ja maakuntien monimuotoisuutta tarkastellaan kokonaisuutena. Hankkeessa mukana olevat tutkimusorganisaatiot (Suomen ympäristökeskus ja Luonnonvarakeskus) tuottavat LUMO-ohjelmien monimuotoisuuskeskittymätyötä varten tarkentavia analyyseja vuosien 2024–2026 aikana.

Ohjelmien sisältöä päivitetään niiden valmistumisen jälkeen tarpeen mukaan.

2. Maakunnalliset monimuotoisuuskeskittymät

Priodiversity LIFE -hankkeessa valmisteltavissa maakunnallisissa LUMO-ohjelmissa tunnistetaan ja nimetään kevään 2025 aikana maakuntien merkittävimmät monimuotoisuuskeskittymät. Maakunnalliset monimuotoisuuskeskittymät ovat alueita, joilla maakunnalle ominaisten eri luontotyyppien ja lajien monimuotoisuus on korkeimmillaan, ja ne tunnistetaan perustuen parhaaseen saatavilla olevaan luontotietoon. Tämän jälkeen työtä jatketaan mm. tunnistamalla myös niiden välisiä monimuotoisuusverkostoja. Monimuotoisuuskeskittymien luonnokset osoitetaan ohjelmaprosessin alkuvaiheessa kartoille yleispiirteisillä ellipseillä.

Luontokadon pysäyttäminen lajien ja niiden elinympäristöjen tilaa parantamalla edellyttää käytettävissä olevien resurssien kohdentamista ja priorisointia sekä resurssien turvaamista, ja uusien rahoituskanavien kehittämistä ja hyödyntämistä. Monimuotoisuuskeskittymät ovat LUMO-ohjelmien sisältämä luonnon monimuotoisuuden turvaamisen työkalu, jolla voidaan kohdentaa monimuotoisuuden edistämisen toimia ja rahoitusta maakuntien arvokkaimmille ja kiireellisimmin turvattaville kohteille. Kohdentamalla ennallistamisen, luonnonhoidon ja vapaaehtoisen luonnonsuojelun toimia näille alueille, kasvatetaan luonnon monimuotoisuuden säilymisen todennäköisyyttä ja näin myös luonnon monimuotoisuustyöhön sijoitettujen varojen säilymistä. Toimilla pyritään lisäämään monimuotoisuuskeskittymille ominaisten rakennepiirteiden ja arvokkaiden luontotyyppien määrää. Näin maakuntien arvokkaimman lajiston elinympäristöt pikkuhiljaa lisääntyvät ja niiden elinkelpoisuus paranee. LUMO-ohjelmatyön edetessä monimuotoisuuskeskittymien määrittelytyötä kehitetään lisääntyvän tiedon avulla ja luonnon monimuotoisuustiedon määrä kartalla lisääntyy. Tavoitteena on tuoda monimuotoisuuden turvaamisen ohjeita ja neuvoja kaikkialle maakuntiin. Turvaamisen keinoja edistetään yhdessä toimijoiden kanssa.

LUMO-ohjelmien valmistelun yhteydessä alueelliset ELY-keskukset yhdessä Suomen ympäristökeskuksen kanssa ovat koostaneet maakunnallista luontotietoa yhteen lukuisista eri lähteistä. Aineistot perustuvat maastossa kerättyyn tai eri menetelmin mallinnettuun tietoon lajien, luontotyyppien tai muutoin arvokkaiden alueiden esiintymisestä maakunnassa. Tietoja on kerätty useiden eri organisaatioiden, järjestöjen ja luontoharrastajien toimesta ja tieto on valtaosin koottu yhteen valtakunnallisiin tietojärjestelmiin tai –palveluihin. Aineistoja on analysoitu paikkatietopohjaisesti, ja luontotietoa on havainnollistettu mm. lämpökarttojen avulla, joissa monimuotoisuudeltaan arvokkaimmat alueet erottuvat muista alueista. Lisäksi on hyödynnetty eri organisaatioiden asiantuntija-arvioita.

LUMO-ohjelmilla tai niissä tunnistettavilla monimuotoisuuskeskittymillä ei ole oikeusvaikutusta. Kiinteistöjen sijoittuminen keskittymille ei tule vaikuttamaan esimerkiksi ko. kiinteistöjen metsien käyttöön. Keskittymille kohdennettavat kunnostus- ja luonnonhoitotoimet perustuvat maanomistajan vapaaehtoisuuteen, eikä niistä koidu maanomistajalle kustannuksia. Mahdollisesta pysyvästä tai määräaikaisesta suojelusta tullaan maksamaan maanomistajalle korvaus METSO- ja Helmi-ohjelmien periaatteiden ja resurssien mukaisesti.

3. Mitä mahdollisuuksia LUMO-ohjelma tai monimuotoisuuskeskittymät tuovat maanomistajille, kunnille, yrityksille ja kuntalaisille?

LUMO-ohjelmat lisäävät ja koostavat alueen luontotietoa kaikille tahoille hyödynnettäväksi. LUMO-ohjelmat osoittavat toimenpiteitä, joita alueen toimijat ja asukkaat voivat halutessaan toteuttaa. Monimuotoisuuskeskittymät osoittavat, mille aluekokonaisuuksille monimuotoisuutta säilyttäviä tai edistäviä toimia on kustannusvaikuttavinta osoittaa, tai missä edistämistoimilla on suurin tarve. Luonnonarvomarkkinat, ekologinen kompensaatio tai hiilensidonta luovat tulevaisuudessa uudenlaisia ansaintamahdollisuuksia maanomistajille. Ennallistamistoimien kohdentaminen keskittymille tuo alueen toimijoille, mm. urakoitsijoille, työtä. Alueiden luontoarvojen parantuessa parannetaan usein samalla myös virkistyskäytön ja matkailun edellytyksiä sekä turvataan alueen ekosysteemipalveluja.

Yhteystiedot ja lisätietoja:

- Etelä-Karjala ja Kymenlaakso: biodiversiteettikoordinaattori Pekka Heikkilä, Kaakkois-Suomen ELY-keskus, puh. 0295 029 168, pekka.heikkila@ely-keskus.fi, LUMO-ohjelma Etelä-Karjala - ely, LUMO-ohjelma Kymenlaakso - ely
- Pirkanmaa: biodiversiteettikoordinaattori Tuulia Lahtinen, Pirkanmaan ELY-keskus, puh. 0295 036 192, tuulia.lahtinen@ely-keskus.fi, Pirkanmaan LUMO-ohjelma - ely
- Pohjois-Pohjanmaa: biodiversiteettikoordinaattori Jussi Jyväsjärvi, Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus, puh. 0295 038 109, jussi.jyvasjarvi@ely-keskus.fi, Projektit ja hankkeet - ely - ELY-keskus
- Pohjois-Savo: biodiversiteettikoordinaattori Mari Jäntti, Pohjois-Savon ELY-keskus, puh. 0295 026 069, mari.jantti@ely-keskus.fi, Pohjois-Savon LUMO-ohjelma - ely
- Satakunta ja Varsinais-Suomi: biodiversiteettikoordinaattori Maija Mussaari, Varsinais-Suomen ELY-keskus, puh. 0295 022 883, maija.mussaari@ely-keskus.fi, LUMO-ohjelma Varsinais-Suomi - ely, LUMO-ohjelma Satakunta - ely
- LinkedIn: Maakunnalliset LUMO-ohjelmat, Linkedin.com/company/lumo-ohjelmat
- Metsähallitus, Priodiversity LIFE –hankkeen nettisivu:
    - Priodiversity LIFE – luontokadon pysäyttämiseksi | Metsähallitus
- Suomen metsäkeskus, Priodiversity LIFE –hankkeen nettisivu:
    - https://www.metsakeskus.fi/fi/hankkeet/priodiversity-life

Priodiversity LIFE -hanke tarjoaa ratkaisuja, joiden avulla voimme pysäyttää luontokadon. Hanke kokoaa yhteen laajan ja monipuolisen joukon sitoutuneita toimijoita, joilla on yhdessä mahdollisuus löytää vaikuttavimmat ja kustannustehokkaimmat keinot luontokadon pysäyttämiseen Suomessa. Priodiversity LIFE -hanke luo edellytyksiä tehdä luontokadon torjunnasta uutta osaamista suomalaisille yrityksille sekä luoda Suomesta kansainvälisen tason osaaja. Priodiversity LIFE -hanketta koordinoi Metsähallituksen Luontopalvelut.

Hanke on saanut osarahoitusta Euroopan unionin LIFE-ohjelmasta. Aineiston sisältö heijastelee sen tekijöiden näkemyksiä, eikä Euroopan unioni tai CINEA ole vastuussa aineiston sisältämien tietojen käytöstä.